
PRIKAZ

**1. SLOVENSKA MEĐUNARODNA FONETSKA
KONFERENCIJA SLOFON I
Ljubljana, od 20. do 22. travnja 2006. godine**

Jelena Vlašić i Elenmari Pletikos
Filozofski fakultet, Zagreb
Hrvatska

U organizaciji Instituta za slovenski jezik Frana Ramovša Znanstveno-istraživačkog centra Slovenske akademije znanosti i umjetnosti održala se prva slovenska međunarodna fonetska konferencija *SloFon I*. Sudjelovalo je više od 60 znanstvenika iz Slovenije, Hrvatske, Rusije, Japana, Finske, Njemačke i Velike Britanije, a održano je 38 izlaganja.

Izlaganja su bila usmena (na slovenskom, engleskom i hrvatskom jeziku), a održavala su se u sesijama: fonologija (generativna fonologija, teorija optimalnosti, fonološko-fonetske, fonološko-morfološke i fonološko-sintaktičke i kognitivne analize); fonetika (jezikoslovna, jezik davatelj: jezik primatelj, opća fonetika, sociofonetika); interdisciplinarna fonetika (govorna rehabilitacija i klinička fonetika, govorništvo) te fonetika i govorne tehnologije (prepoznavanje, sintetiziranje, govorni korpusi). Nakon svakog izlaganja slijedila je rasprava. Većina radova bavila se slovenskim jezikom, budući da je fonetika i fonologija slovenskoga jezika bila osnovna tema konferencije.

Jednosatna predavanja održala su tri pozvana predavača. Bernd Möbius (Univerzitet u Stuttgartu) u izlaganju *Egzemplarna reprezentacija govora* predstavio je načela egzemplarne teorije, prema kojoj unutarnji fonetski modeli nastaju iz pohranjenih reprezentacija velikog broja percipiranih akustičkih realizacija, tzv. egzemplara. Iznio je pretpostavke te teorije u vezi s govornom percepcijom i produkcijom, kao i model kojim se dokazuje da govorni egzemplari nisu konkretne realizacije, nego da su to reprezentacije koje nastaju procesom unutarnje analize i sinteze. Rezultati istraživanja vremenske dimenzije egzemplarnih reprezentacija pokazali su da slogovi s visokim stupnjem učestalosti imaju statistički značajno veću koartikulaciju od slogova s niskim stupnjem učestalosti, pa se trajanje potonjih može točnije predvidjeti. Pokazalo se također da su slogovi kao jedinice pogodni u istraživanju govorne percepcije i produkcije.

Jože Toporišič (Slovenska akademija znanosti i umjetnosti) u predavanju pod naslovom *Glasnici i naglasak u slovenskom standardnom jeziku (kakvi jesu)* dao je pregled literature u kojoj se (od 60-ih godina prošlog stoljeća) bavio

---

fonologijom slovenskoga jezika. Iznio je primjere tonemskoga naglašavanja te upozorio na probleme u opisu i propisu prozodije slovenskog jezika. Iznio je i prigovore koji se upućuju njegovoj teoriji: broj fonema u slovenskom standardnom jeziku, /v/ kao sonant), priroda dvaju tonema, tonemičnost u ljubljanskom govoru, ncnaglašni *e* i *o*, sekundarni naglasak, rečenična intonacija i nazivlje.

Moira Yip (University College London) održala je predavanje pod naslovom *Povezanost percepcije i gramatike u fonologiji posuđenica*. U istraživanju uloge percepcije pri prilagođavanju riječi preuzetih iz drugih jezika moguća su tri pristupa. U prvom se tvrdi da se prilagodba zasniva na razlikama u percepciji. Jezik primatelj u procesu posuđivanja iz jezika davatelja ispušta one kontrastivne jedinice kojih u svojem sustavu nema. Postoji i suprotan pristup u kojem se tvrdi da je percepcija govornika jezika primatelja vrlo slična percepciji izvornog govornika, govornika jezika davatelja, te da su prilagodbe gramatički kontrolirane. Treći pristup, koji zagovara autorica, objedinjuje prethodna dva. Percepcija uključuje neke reflekse većine tuđih segmenata, ali se razlikuje od percepcije izvornih govornika jezika davatelja. Fonološki unos je ta transformirana percepcija, a gramatika uzrokuje daljnje promjene. Autorica je istraživala kako se engleske riječi prilagođavaju u kantonskom jeziku (naglasak, samoglasnici, trajanje samoglasnika...) te je iznijela zvučne primjere.

Na konferenciji je sudjelovalo i šestoro istraživača s Odsjeka za fonetiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu: Damir Horga, Marko Liker, Elenmari Pletikos, Ivo Škarić, Gordana Varošaneć-Škarić i Jelena Vlašić. Sudionici su razmjenjivali suvremene spoznaje iz fonetike, uspostavljali veze sa znanstvenicima koji se bave sličnim temama. Govorilo se i o sličnim problemima s kojima se susreću hrvatski i slovenski fonetičari u opisu ortoepije standardnoga jezika.

Za sudionike skupa organiziran je prijam kod ljubljanske gradonačelnice, gospođe Danice Simšič koji je protekao u ugodnom druženju. Sunčana Ljubljana i ljubazni domaćini stvorili su opuštajuću i poticajno-znanstvenu atmosferu. U odmorima za kavu i ručak družili smo se, uživali u dnevnim i večernjim šetnjama Ljubljanom...

Pohvaljujemo sve koji su sudjelovali u organizaciji konferencije, osobito predsjednika Organizacijskog odbora Petera Jurgeca, koji je i njezin idejni začetnik. Na kraju posljednje sesije Jurgec je sazeo osnovne misli konferencije i najavio sljedeću konferenciju (*SloFon 2*), koja bi se trebala održati 2009. godine.

Informacije o konferenciji, kao i knjiga sažetaka, mogu se naći na stranici <http://slofon.zrc-sazu.si/> na slovenskom i engleskom jeziku.